

01382

LA CAMPANA DE GRACIA

ELS REIS DESOLATS

En Pere.—Tot ens ho han pres, tot!
 L'Albert.—Tot no; ens resta la dignitat i la vergonya.

L'any de la Victoria

Hem entrat en l'any 1916. La gran guerra d'Europa ja agafa tres anys. L'any novell, serà el darrer de la guerra? Hi ha confiança que ho sigui. Però no pas seguretat.

Nosaltres fem vots perquè l'any 1916 sigui l'any de la Victoria dels soldats de la bona causa. No diem l'any de la Pau, sinó de la Victoria, ja que la Victoria dels aliats portarà la veritable i perdurable Pau, mentre que una Pau que no anés acompanyada per la Victoria dels aliats seria enganyosa i fatal per al món.

«Volem la Pau per la Victoria», ha dit En Briand. Per aquesta Pau i aquesta Victoria, nosaltres alcem la nostra copa llatina, vessant de generosos entusiasmes, en aquests primers dies de l'any 1916, en el qual voldríem endevinar la senyal d'una gloriosa predestinació.

El nostre pensar

Ja els llegidors estan sobrerament enterats de la situació especialíssima i sense precedents en que's troba la política municipal.

La mal orientada intransigència regionalista, l'acaparament dut a terme per la minoria de la «Lliga» contra els republicans, pot dur funestíssimes conseqüències per a la ciutat del amor a la qual tant baladronegen malgrat cometin actes com aquest plens de mires excessivament raquítiques i mesquinament partidistes.

No hi ha dret—i d'això n'havien d'estar convençuts els lligueros—no hi ha dret a posposar els interessos civils als d'un partit, per respectables que sien els seus ideals i menys existeix aquest dret quan s'està en minoria, en minoria inferior an aquella a qui s'ha derrotat valent-se de tota mena de tèrboles i pintoresques aliances.

Si això és cert desde el punt de vista de la política, no ho és menys des d'un punt de mira social i cívica, com saben molt bé aquells que ahir defensaven xardorosament la representació proporcional i avui la trepitgen intentant amb vana fruïció desfigurar l'opinió barcelonina que ben republicana sortí de les urnes, ben republicana segueix i ben republicana seguirà essent malgrat totes les dislocades funambuleries lliguesques.

No és, doncs, d'estranyar que els republicans se creguin en el deure de correspondre a les matonesques baladronades de la «Lliga» amb implacable hostilitat, franca i dura i sens quarter.

El senyor Lerroix té raó de predicar aquesta orientació als seus correligionaris, amics i partidaris i tots els republicans—units davant l'agravi i l'ofensa que s'ha fet als seus sentiments, davant el menyspreu en que s'han volgut tenir les manifestacions explícites i categòriques de la seva consciència—deuen combatre sincerament i ferma per a fer-les triomfar davant les cobdicioses males arts dels enemics. Dels enemics diem i no dels adversaris; l'adversari mereix consideració, l'enemic no deu ésser objecte de cap mena de consideracions.

L'incalificable conducta dels senyors de la «Lliga» mereix aquesta duríssima però digna i serena resposta i de tot lo que, per aquesta especial situació devingui, a ells sols deu fer-se responsables.

Quan altre no —havent-n'hi de tants sagrats— aquest altíssim concepte de responsabilitat devia haver-los defingut fent-los canviar del descabellat pensament que han dut a termes lamentables. La seva ambició de partit els hi ha cegat els ulls i la vena que ara voldrien arrancar-se, és perillosa de treure a estrabades.

Consti, doncs, que la responsabilitat de lo que pugui passar pertoca de plà a la «Lliga Regionalista», quina historia política s'ha enriquit ara amb el coronament digne de sos procediments. La seva acció mereix escarment i els republicans li donaran. No en dubtem.

Raó tenia el senyor Lerroix quan, dilluns a la nit, a la Casa del Poble, davant del seu partit allí plenament representat, declarava la guerra als enemics dels republicans. En aquest sentit estem al seu costat.

Però, no podem igualment seguir-lo en la seva nova orientació enfront dels magnets problemes de les zones neutrals i de l'Exposició. Declarà el quefe dels radicals que aquests retirarien de aquells afers importants la seva col·laboració i el seu esforç. «No hi ha treva, ni concessions econòmiques, ni zones neutrals, ni Exposició.» Els diaris al reproduir aquestes paraules, deien: aplaudiments.

Esborri'ls, senyor Lerroix. No'ls mereixia. Això és una ceguedat política i una mala orientació. ¿Què tenen que veure les zones neutrals, l'Exposició, Barcelona, Catalunya, amb aqueix plet de política municipal que ara's ventila? ¿Quina alçaria de mires és aquesta? ¿Es que per ventura la Exposició, les zones franques, son l'obra de un partit?

¿Creu el senyor Lerroix que malmetet i atacant aquestes coses, malmet i ataca als regionalistes? Hi ha alguna cosa més alta, més gran, més sagrada que ells que se'n sentiria corferida i mal parada.

No pot ésser que el senyor Lerroix pensi matenir en serio la menaça que enclouen ses paraules. ¿No se n'ha adonat de que representen no sols la condemna de la seva política dels darrers anys, sinó la confessió de una comedia que no pot continuar?

Pensi el senyor Lerroix que Catalunya republicana és també catalana i que hi han coses i aspiracions que no són patrimoni de cap partit, per que són de l'ànima nacional. Pensi que amb aquestes declaracions desvia la qüestió de son veritable camí.

Pot el quefe del partit radical llençar la branca d'olivera que duia a les mans. Pot i àdhuc deu fer-ho. Nosaltres li aplaudim. Però no pot, millor dit no deu substituir-lo amb una arma per a ferir a Catalunya. Nosaltres li reprochem. Afortunadament per a ells els seus enemics son més petits. No li han de fer perdre la serenitat fins a tal punt.

Les conseqüències que de l'actitut hostil que ell predica per a l'Exposició i per a les zones franques podrien deduir-se són doloroses; no vulgui el senyor Lerroix compar-

tir responsabilitats de certa mena amb els regionalistes.

Creiem haver parlat amb tota la llealtat de nostres conviccions republicanes.

L'acte de la «Lliga», d'un descarat embrutiment polític, mereix les nostres reprovacions. Fem als republicans una crida per a la defensa de la seva dignitat.

Però an ells mateixos els cridem també per a defensar aquelles coses que estan més enllà de la política.

Aquesta és la situació en que davant de l'estat actual de la política barcelonina es col·loca LA CAMPANA DE GRACIA republicana, però a l'ensem, també, ben catalana.

ENTORN DE LA GUERRA GRAN

L'ALEMANYA NOVA

LS vells tradicionalistes i conservadors espanyols que estimen l'Alemanya, no s'han adonat que l'Alemanya seva, la que tenen en l'imaginació, la que van conèixer en sa joventut, un poc vagament, per ràpides lectures o per ràpids viatges, ja no existeix. L'Alemanya nova no conserva quasi res de l'Alemanya vella. Les qualitats dels alemanys d'avui no són les llurs antigues qualitats. Mai pot-ser cap poble s'havia transformat tan completament i tan depressa. En l'història de l'Europa, la transformació de l'Alemanya apar com un canvi de decoració en una obra teatral.

Es clar que certes qualitats de l'Alemanya persisteixen. Adhuc, podem dir que l'esperit alemany és el mateix. Però totes les manifestacions d'aquell esperit, tota l'activitat externa de l'ànima germànica, ha canviat del tot. Ve a ésser això com el cas d'un arbre que, amb la mateixa arrel antiga, se cobris de novells fullatges i donés altres fruits.

Ràpida la transformació de l'Alemanya, lenta la coneixença de les coses exteriors per

la gent d'Espanya, resulta que, la immensa majoria dels espanyols que tenen idea de çò que és l'Alemanya, en tenen una idea que correspòn, superficialment, a l'Alemanya de trenta anys enrera. L'Alemanya d'avui, ni la coneixen, ni la sospiten.

No ha pogut rectificar aqueixa idea endarrerida, el jovent que en els dos o tres últims quinquennis ha anat a Alemanya per a emplear llurs estudis. La vella idea de la Germania no s'ha modificat en l'imaginació espanyola. Ha succeït només que se l'ha ampliat amb la visió d'una tècnica meravellosa. Els mateixos joves que han estat a l'Alemanya han sofert sovint l'enlluernament de la tècnica alemanya, de l'organització alemanya, i amb prou feines s'han fixat en els altres aspectes de la vida d'aquell poble.

Cal dir, però, que si s'hi haguessin fixat, tampoc haurien descobert gran cosa. Els joves enginyers, metges i químics que han format el contingent dels qui han anat a aprendre a Alemanya, careixien, amb raríssimes excepcions, de la preparació, de l'agudesia de visió i de l'esperit crític necessaris per a veure la Germania d'avui, íntegrament, com a cas social. Aqueixos joves podran haver après molt d'enginyeria, de medicina o de química; però això no els ha donat suficiència per a comprendre i jutjar la complicada realitat del viure social de l'Alemanya. D'on ve que nosaltres donem un valor mínim als parers i a les impressions que els dits joves manifesten sobre la psicologia del poble teutó i sobre la política interior i exterior de l'Imperi.

Ni els vells ni els joves d'Espanya s'han adonat, per regla general, de la transformació que ha sofert l'Alemanya de vint anys ençà. I no ens referim a la transformació de la seva economia, ni a l'ecreixement formidable del seu poder. Ens referim a les valors socials i a les direccions espirituals d'aquell poble.

L'esguard penetrant d'un italià finíssim, el professor de l'Universitat de Roma, Giuseppe A. Borgese, de dos anys d'estada en terra germànica, cap allà a 1905, va treure'n la convicció que l'Alemanya d'avui és una Alemanya tota nova. Segons ell afirma, els estudiants, els professors i els oficials són tot el que avui resta de la vella Germania. I de les antigues virtuts casolanes dels tedesos, no creu que'n resti d'altra que la de l'estalvi...

FULMEN

REPORTAJE

Luis Bonafoux en Londres

las cuatro en punto llevo a Barons Court. Supe anoche que Luis Bonafoux vive en North End Road, y voy a verle. Bonafoux es uno de los espíritus que me interesan más del mundo; es una de esas almas en torno de las cuales la humanidad hace corro, porque de ellas emana una imposición de reverencia.

El viaje ha durado menos de lo que yo creía. Antes de salir de casa, le he preguntado a un compatriota en donde está North End Road. Y él me ha contestado: «en la quinta p...eta». El español es un animal de expresión poco precisa. La quinta etc... ¿dónde está esto? Para el compatriota de que hablo, a media hora de tren. Para mí, a hora y media. Para un tercero, más aquí o más allá. Hablando así, no hay modo de entenderse.

Don Luis no acostumbra a «estar en casa» hasta las cinco. Tengo, pues, una hora por delante. La emplearé en explorar los contornos, en visitar, si me dejan, el cementerio de Hammersmith y esos jardines próximos, en «flanear» por las calles. Pero he aquí que, al salir de la estación del tubo, veo a la derecha un letrero que dice: *Loiterers will be treated as trespassers.*—Penalty, 40 shillings. ¡Canastos! Me marcho en seguida a casa de don Luis. Aunque me den con el picaporte en la jeta. No vayan estos ingleses a meterme en la cárcel.

Afortunadamente Bonafoux «está en casa». Una sirvienta me pasa a un recibidor, y a los pocos momentos aparece él, sonriente, jovial como un muchacho. Sorpresa y turbación mías. Yo pensaba que este campeón de la libertad era un viejo dogo gruñón, que no se dejaba acercar a nadie en la puerta. Pues no es poco fino, él. Si hasta lleva la camisa limpia.

—Quizá estaba usted trabajando aún— balbuceo yo.

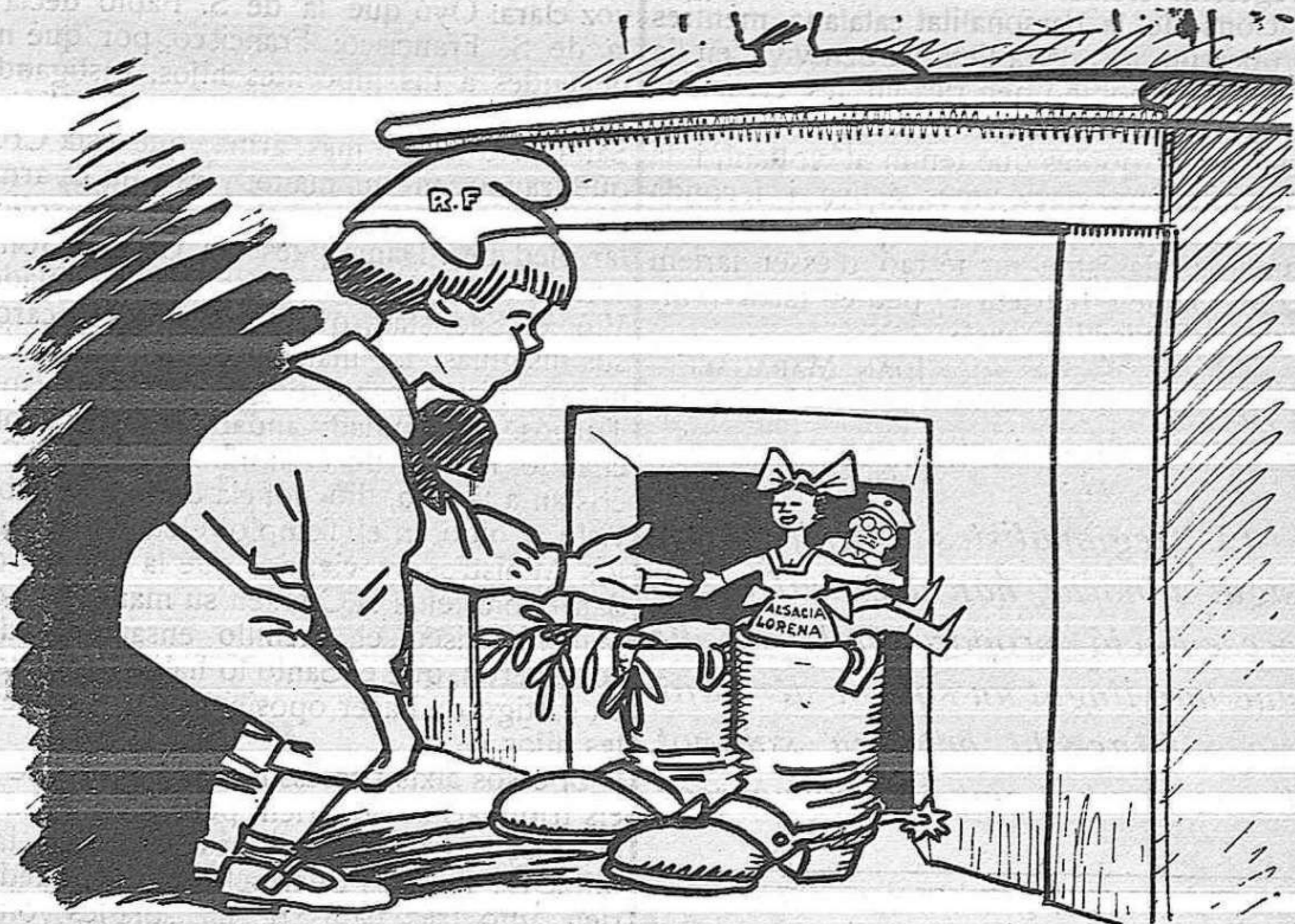
—¡Ca, hombre! Yo suelo trabajar por la mañana.

Pues, señor, no salgo de mi apoteosis— la frase bárbara vuelve.— Ahora me explico por qué Bonafoux celebraba en una ocasión su dentadura. ¡Claro! Tiene unos dientes como guijarros. Y, sin embargo, nada extraño sería que se bambolearan y estuvieran flojos. Porque esos dientes le han pegado muchos mordiscos al mal, y han mascado y triturado muchas injusticias.

Pero lo que más me llama la atención, es el aseo, es la pulcritud extremada de este hombre. Se conoce que Bonafoux no ha vivido mucho en España. Los españoles, y sobre todo los revolucionarios españoles, somos aliados de la mugre, formamos con ella una especie de Dúplice, que no hay educación ni jabón que disuelvan. En España, ni los que podemos llevar el cuello limpio, lo llevamos. Somos gorrinos por naturaleza. Digo, no. Eso son restos de catolicismo y de salvajismo. Eso: el olor de santo piojoso y de bestia de cuadra, que hacemos un poco todos los españoles.

Luis Bonafoux habla deprisa. Como sale

NIT DE REIS

—No més que'm portessin això, ja estaria content.

el vino de un tonel bien lleno, así fluye la palabra, no digo de sus labios, sino de su corazón. El está lleno también de fervor de redención, de pasión de justicia. Si fuera católico, diría que lo abraza, que lo devora el celo de la gloria de Dios, como a los profetas y a los sacerdotes antiguos.

Bonafoux, que se ha dado al punto cuenta de mi estupor y de lo que lo motiva, me dice:

—Ya sé, ya, que tengo muy mala fama, que paso por desabrido y por intratable. En España, algunos se figuran que soy un ogro. Antes me llamaban la vibora de Asnières. ¿Qué más quisiera yo que ser una vibora o una cobra, para picar y envenenar a tanto miserable como pulula por el mundo? A pesar de lo que propalan mis difamadores, no recuerdo haber faltado nunca a la verdadera educación. Lo que hay es que yo, que doy la mano a los caballeros, les doy a los bellacos la punta de la bota. Y los innumerables tunantes, zarandeados por mí, son los que me han desacreditado. Precisamente, yo admiraba a Estévanez, casi más que por sus virtudes, casi más que por nada, por su exquisita cortesía Oiga esto. Una vez iba yo en París por la calle, y oí que me llamaban desde un café. Vi al momento que era don Nicolás, y fui corriendo hacia él. «Lo he molestado para pedirle un favor—me dijo.—¿Quiere sentarse aquí, en mi puestito, un minuto? Sólo, mientras voy a mear. Estoy esperando a un español que me ha citado aquí, y sentiría que llegara mientras voy al excusado y no me encontrara. Ya lo conoce usted. Es X». «Pero, hombre, don Nicolás—repuse yo,—no sea usted primo; si el tal X no lo ha citado a usted aquí más que para darle un sablazo. Váyase usted a mear, y estése en el necesario toda la tarde». Otro hombre, a quien admiro por lo mismo, es Nakens. No hay en España ningún obispo que esté tan bien educado como él. «Si yo fuera elegido diputado—me decía, en cierta ocasión, don José—no podría prometer el cargo. Lo habría de jurar. Porque, yo soy capaz de quebrantar un juramento, pero no una promesa. A Dios, como no creo en él, puedo faltarle; pero a los hombres, no». ¡Pobre don José! He leído que le han operado estos días la vista. ¿Se habrá curado ya? ¿Habrá recobrado su buen humor, su buen humor de viejo anacoreítico? ¡Que celebre don José! Una vez, paseaba yo con él por una calle de Madrid. Por nuestro lado pasó una mundana, levantando más polvo y metiendo más ruido que un coche. Don José se quedó mirando a la barbiana, y dijo: «No quisiera yo encontrarme lo que esa va buscando». ¿Le hace a usted reír esto? Pues atienda, que ese Nakens tiene más sal que Cardona y Torre vieja juntas. Cierta vez, se le acercó a don José un mendigo y le dijo: «Hermano, una limosna por amor de Dios». Nakens sacó un cobre del bolsillo, se lo alargó al pordiosero y le dijo: «Toma, pero

me cago en ...». El pobre cogió la perra y replicó: «Pues yo también. Y muchas gracias».

Como me están doliendo las mandíbulas y llorando los ojos de tanto reír, interrumpo a Bonafoux y le pregunto:

—V de la guerra ¿qué me cuenta usted, Maestro?

—Nada que usted no sepa y que no haya leído en mis crónicas—me responde.—Yo juzgo la guerra con un criterio internacionalista y revolucionario. Yo no estoy contra ninguno de los pueblos beligerantes, sino contra la guerra. Yo estoy *au dessus de la mêlée*, como algunos de los grandes intelectuales europeos, como Romain Rolland en Francia, como Bernard Shaw en Inglaterra. Yo creo que la guerra no la han de hacer los franceses contra los alemanes, sino los franceses y los alemanes contra sus gobiernos. Yo no odio a los alemanes. Yo no odio a ningún pueblo. Para mí son lo mismo los tudescos que los galos. Fraternidad es lo que yo predico. Por la libertad y por el progreso hay que batallar, no por la gloria militar ni por anexioniones territoriales. Yo no lucho contra las naciones, sino contra los que han llevado a las naciones al matadero. Yo detesto a los tratantes de pueblos, a los asesinos de masas, a los segadores de juventud. Porque ataco a los políticos franceses, me dicen algunos: «Usted es germanófilo». Sí, señor, ya lo he confesado, yo soy germanófilo. Pero ser germanófilo no es ser kaiserófilo. Yo soy germanófilo y francófilo al mismo tiempo. Lo repito por centésima vez, a ver si al fin se me entiende. Yo me he pasado la vida atacando al Kaiser y al imperialismo alemán. No necesito probar que soy antiesarista. El que haya peleado por la libertad más y mejor que yo, que levante el dedo. A la mujer con quien uno está casado, no hay que echarle continuamente piropos para probarle que se la quiere. Se ha casado uno con ella, y basta. El amor se le demuestra mejor corrigiéndola que no adulándola. Pues yo estoy, como quien dice, casado con la democracia. Y no puedo tolerar que en Francia se alimente y se atice el revanchismo, y se nos esté molliendo eternamente con la Alsacia-Lorena. ¿Qué jolín es eso de la Alsacia-Lorena? ¿De quién es la Alsacia-Lorena? ¿De Alemania? ¿De Francia? De ninguna de las dos. La Alsacia-Lorena es de la Alsacia-Lorena. Pero Alemania y Francia se han robado una a otra esas provincias tantas veces, que han llegado a creerse que son suyas. No puedo yo tampoco aguantar que unos cuantos satimbanquis me quieran dar a mí lecciones de republicanismo. A mí se me han caído los dientes—bueno, no se me han caído, pero se me caerán—predicando el Evangelio de la revolución y de la razón. Los políticos franceses no pueden decir que ellos no han provocado la guerra, no pueden presentarse con sus manitas lavadas ante el pueblo. La

Entente ellos la han hecho. Y la ley de los tres años también. Y el colonialismo nadie lo ha cultivado con más ardor que ellos. Ellos han sido del mismo modo las vestales guardadoras del fuego del desquite. En las últimas elecciones presidenciales circularon unas hojas, en las que se recomendaba la candidatura de Poincaré, llamándole el Presidente de la guerra y de la revancha, y prometiendo que él devolvería a Francia las provincias perdidas en 1870. Por haber dicho todo esto y escrito que a Poincaré le gusto mucho que le llamen Raimundo I, y que el general de Castelnau es un jesuita, me he visto obligado a huir de París, y he sabido que mi casa de allá ha sido asaltada por la policía, y que mis papeles han sido todos dispersados, y que en mi despacho ha sido todo dado a mal. Afortunadamente, en Inglaterra se disfruta de algo más de libertad.

—¿Le gusta a usted Londres, don Luis?

—¡Hombre! Sí, mucho, y sobre todo los ingleses. ¿Ha visto usted gente más rara? El inglés es un bicho muy pintoresco. Aquí delante vive un anciano que se pasa la noche tosiendo. Pues en cuanto amanece, abre la ventana del cuarto de par en par y ya lo tiene usted rondando por él en mangas de camisa, y lavándose y afeitándose con agua fría.

—Españoles ¿ve usted muchos por aquí?

—No, no, a casi nadie. Al Cónsul, que es un señor excelente y a algún otro. Por París se ven más. Allí están o han estado recientemente... (Bonafoux cita los nombres de unos cuantos sujetos muy conocidos, y me cuenta una porción de historias pintorescas, que el lector saboreará en su día).

Luego me habla de Lerroux así:

—Lerroux tiene talento. Otras cosas que hacen falta, quizá no. Pero talento, sí. Por esto lo apreciaba Estévanez. Lerroux es perspicaz. Conoce de un golpe de vista a los hombres. León y Castillo también poseía este don. Luego Lerroux se adapta fácilmente al medio, se hace en seguida a la situación en que se encuentra. La última vez que lo ví, me quedé parado de lo fino y de lo modoso que se ha vuelto. El hombre lleva los guantes con desembarazo, habla recogiendo la voz, en fin, parece un caballero.

Hablando, hablando, se nos ha hecho tarde. Hay una pereza y un dolor de dejar de hablar, como hay una pereza y un dolor de dejar de dormir. Yo siento ese dolor y esa pereza. Se está bien aquí, bajo este techo amigo, abrigado por esta conversación, calentado por la llama que a este hombre terrible le arde en la boca y en los ojos, acariciado por este amor de idioma castellano que lo embriaga y lo enardece a uno como un vino andaluz. Se está bien aquí, junto al fuego de esta chimenea, junto al fuego de esta palabra. Se está bien aquí, bebiendo la luz de esa lámpara, bebiendo la luz inmortal de esa frente. Se está bien aquí. Pero hay que marcharse.

—Páselo bien, don Luis.

—Adiós. Y déjese usted ver por aquí alguna vez.

—Adiós, adiós, muy obligado a su bondad.

Salgo a la calle. Hace una noche dura,

una noche de ladrones. Debajo del primer farol que encuentro me paro, saco lápiz y papel y me pongo a escribir. Decía Bonafoux...

ANGEL SAMBLANCAT

Londres, diciembre 1915.

DE MAL A PITJOR

Lenlairat concepte que tenim nosaltres de la política, és una cosa tan diferent de la baixa mena de política posada en ús per les pandilles en lluita, que quan les disputes prenen un caràcter tràgic com en aquests dies, quasi ens escapa el riure.

No concebim que en el difícil art de governar bé els pobles, s'emplein altres armes que l'amor als ideals, la llealtat en els procediments, l'abnegació, el desinterès, la tolerància, el respecte a l'adversari. En la pràctica, lo que tindria d'ésser noble exercici és un innoble jòc de tramposos, en el que l'ideal fa de tapadora, l'engany és l'arma preferida, i la cobdícia, l'intolerància i la grolleria són els mòbils principals de tots els actes.

Nosaltres no'ns veuríem mai capaços de sol·licitar i pagar bé l'ajuda d'uns elements desprestigiats, per a estafar a una representació legítima d'una part de l'opinió la participació que de dret i de justícia li pertoca en el govern de la ciutat. I això que acaben de fer els homes de «La Lliga», al constituir-se el nou Ajuntament, i que critiquem amb tota la força de la nostra indignació, ni tan sols ho comentariem si ens sentíssim disposats a usar i abusar de la brutalitat del número, quan en algun lloc disposéssim de majoria.

El «Barberillo», rebrot d'aquella antiga murresca caciquista, ha fet honor als seus antecedents posant-se en condicions de fer-se necessari. Decantant-se del cantó de «La Lliga», ha robustit les dretes per a derrotar a la revolució que volia invadir la Casa Comunal. Si s'hagués decantat del cantó dels radicals, hauria robustit el bloc d'esquerres per a deturar a la repugnant reacció que volia apoderar-se del Ajuntament. De cara a la dreta és un defensor de l'ordre; de cara a l'esquerra hauria sigut un paladí de la Llibertat. Caguí del cantó que caguí, sempre cau de peus.

I a darrera hora, amb l'actitut una mica fòra d'encaix dels radicals, qui triomfa és l'Emilià Iglesias, escarnit ahir i rehabilitat avui. Ni l'esperit anticatalà de molts lerrouxistes, ni les esperances segades en flor de alguns ambiciosos, ni les menaces a l'ermilla d'alguns ganes, ni la menjadora de quatre infelços, ni totes les petites miserietes de la massa cridanera, són motius prou poderosos per a que's menaci amb ventar les zones neutrals i l'Exposició i totes les demés coses que, com havíem convingut tots plegats, radicals inclusiu, constituïen la salvació de Catalunya. Molt de lo que digué el quefe radical a la Casa del Poble, el dilluns de aquesta setmana, hauria estat bé en les columnes de *Germinal* i firmat per un inadap-

LA REVIFALLA

—Que visquí tant com vulguí, però que no governi.

L'ADORACIÓ DELS REIS

El primer rei.—Quin Jesuset més robust!... Serà un gran soldat per a la quinta de l'any 936.

Mireu: Conforme, donaria la raó als exaltats que tips de veure els cabals de la ciutat llençats al carrer, d'enganyis, de trampes, de lladrocinis entressin a la Casa Gran i fent se justícia per ses mans ho llencessin tot des del balcó a la plaça de Sant Jaume. Molt bé. Fóra un cop del poble justificat. Però això? Si encara no han començat la seva gestió. Si pot preguntar-se als pro'estataris: qui els empeny que tant rodolen?

Ai, Senyor! Déu vulgui que continuïn administrant-nos, però que al menys no ens empipin.

Haveu vist en Romanones, vui dir haveu vist en Luque? Lo que va servir per a fer la oposició a en Dato, ja és un fet per real decret.

No senti com cada dia se sent més fort Maura, sí?

Mare de Déu, mare de Déu. Si dels capdills d'avui hem d'esperar la república, asentem-nos-hi i beguem-hi.

MORITZ IX

Notes de fóra

Cornellà.—El rector d'aquell poble no's comprèn de quina raça pot ésser: quan va venir, semblava molt manso; no se sab perquè, després de la mort del plorat Jaume Batalla, sembla que se li hagin ficat els mals esperits al còs, de rabia, no cansant-se de fer citar a enviats que's presentin al jutjat de Sant Feliu per a declaracions, i total per a recollir la seva ànima, perquè li sembla que no ha trobat lloc on col·locar-se. D'aquest cas, segons rumors, n'ha fet política, fent treballs perquè el primer d'any, al fer els càrrecs d'alcalde, fracassés l'empunyar la primera i segona vara els que la tenen, menaçats al judici oral i ficar-los a la presó, i eis companys correligionaris, alarmats, procurant tabaco si acàs surt amb la seva.

Quina vergonya!

Igalada.—Aquí, en aquesta ciutat dels nostres pecats, més que'ls rigors del fret hem sentit i sentim encara, els del nou i flamant alcalde que'ns ha encolomat el govern d'en Romanones per obra i gràcia del senyor Joanet. L'Arcis Puiggrós, home tot fatxada i fatxenderia, que fins ha estat a Amèrica, i és guapo, ben plantat i una mica ròs—ròs de mal pèl,—ha inaugurat son sacerdocí amb un seguít d'estropicis que lo mateix l'acrediten de burro—i perdonin!—que de poca-solta. Ell ha sigut el braç justicier, l'instrument de venjança de la gent canalera. Als subdits predilectes de Sant Mam els ha conferit càrrecs de «serenitat». —Oh, paradoxes de la vida!—Després ha ficat els peus a la galleda, per no perdre la costum, al volguer tractar, en un pregó públic, de la qüestió econòmica. Finalment s'ha abonat a càl Xamallet per a que li arricin la barba cada dia. L'Arcis és sempre el mateix: justicier, terrible i guapo. Fóra de la seva justícia, de la seva omnipotència, de la seva bellesa, lo demés és molt poc clar i massa fret.

Quin batlle! Ja riurem, senyors, ja riurem!

AIRES DE GENERI

Heu vist que suavíssim ha vingut l'Any nou? Ni a la Primavera brilla tan clà el Sol. Mes, no us en fieu gaire, que l'Any és llargot i abans no s'acabi pot canviar-se molt. Recordeu certs drames: primer acte, hermós; segón, sols passable; tercer, un bunyol.

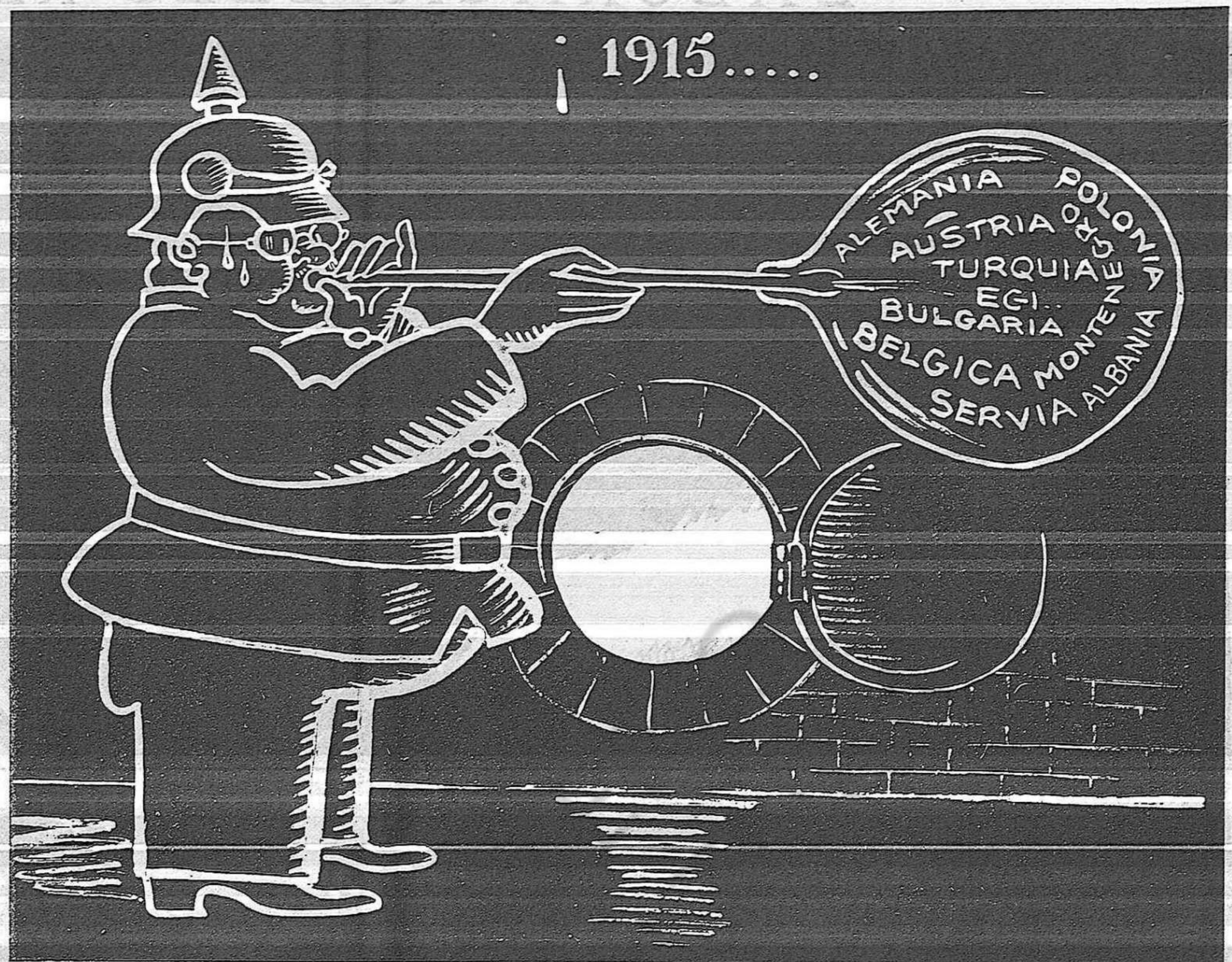
El concejal ja ha cessat.

—Gracies a Déu!—diu, anant-se'n.— Amb quina satisfacció abandono, per fi, el càrrec!...— I un cop ha parlat així, se'n va corrent cap a casa fent esforços colossals per aguantar-se les llàgrimes.

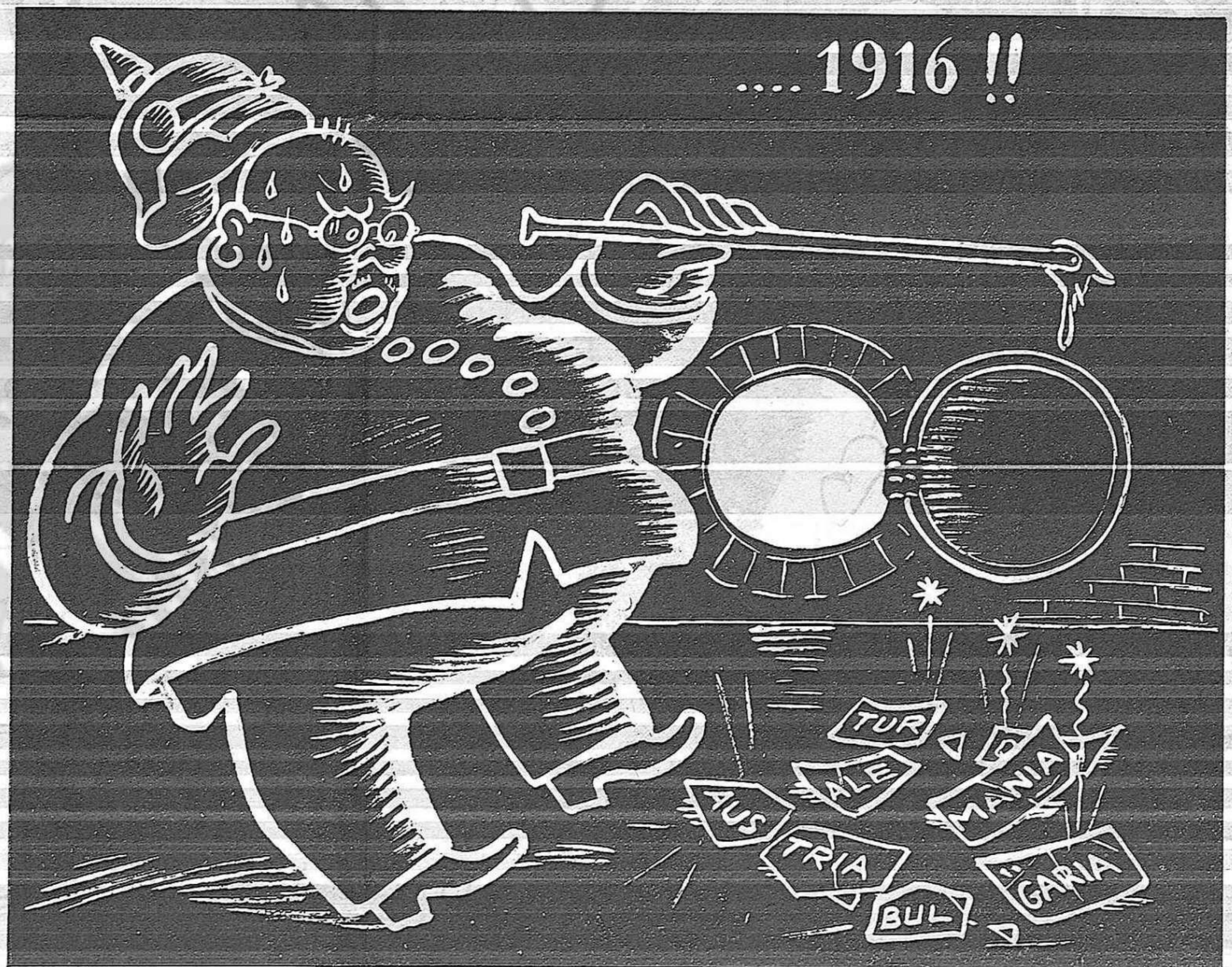
El nou regidor ja ha entrat.

—Ai!—diu, com volguent fer llàstima.— Amb quin gust m'en tornaria, si el càrrec fós renunciabile!...— I en tant, dient aquests mots, en el roig silló es repapa, son còs de plaer tremola i els ulls en el cap li ballen.

Al forn de vidre alemany

Igual que bufà i fè ampolles és, per a ells, l'art de la guerra...

Però, ai, que si's bufa massa, les ampolles se reventen!

¿Què? ¿Què diuen? ¿Que és molt fàcil que aviat s'acabi el carbó i els gasòmetres es buidin i no hi hagi gas en lloc i ens quedem de cop i volta tots a les fosques?... Millor!... Per la classe d'espectacles que avui ofereix el món,

crec que, privant-nos de veure'ls, encara ens fan un favor.

Diuen que l'Exposició d'Electricitat perillosa; diuen que entre els seus gerents hi ha una discòrdia terrible.

Diuen que és tan gros l'embull que no fóra cap raresa que a la fi es prenguéssin l'acord de deixar corre la juerga. Diuen tot això, però... no hi tinguin massa confiança; les bones noves—ja és vell—mai resulten confirmades.

UNA ENTRADA DESVERGONYIDA

-Bravíssim, menut... Es a dir que tu ets l'any mil noucents...
-Setze!